

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 10 mart 2021-ci il №19 (2527) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə Azərbaycan qadınlarına təbrik

Hörmətli xanımlar!

Sizi Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə səmimi qəlbdən təbrik edir, həminizə cansağlığı, səadət və gələcək işlərinizdə uğurlar arzulayıram.

Azərbaycan qadınları milli varlığımızı özündə əks etdirən mədəni dəyərlərimizin əsrlərdən bəri bir bütöv halında qorunub saxlanılmasında misilsiz xidmətlər göstərmiş və həmişə cəmiyyətimizin etibarlı mənəvi dayağı olmuşlar. Məmənnunluq hissi ilə qeyd etmək istəyirəm ki, onlar milli dövlət quruculuğu işinin fəal iştirakçıları kimi ölkəmizin sosial-iqtisadi, mədəni və elmi potensialının artırılması üçün qüvvələrini əsirgəmədən tariximizdə dərin iz qoyan fədakar, mübariz və məğrur sələflərindən aldiqları tükənməz mənəvi güc sayəsində bütün sınaqları dəf etmiş, öhdələrinə düşən vəzifələri şərəflə yerinə yetirmişlər.

Azərbaycan qadını mərdlik və mətanət nümayiş etdirərək, dualarla cəbhəyə göndərib qələbə xəbəri ilə yoluunu gözlədikləri və yurdumuzun hər qarışını canından ezziz bilən bir nəsil yetişdirmişdir. Dövlətçiliyimizə ən böyük töhfə də, heç şübhəsiz, qırx dörd günlük müqəddəs Vətən müharibəsindəki qəhrəmanlığı və şücaəti əsla yaddaşlardan silinməyəcək bu gənc nəsildir. Gözünü açıb Azərbaycanı azad və müstəqil görmüş həmin rəşadətli nəsildir ki, ümidi ləri doğruldaraq ədalətin bərpə edilməsində, uzun həsrətdən sonra Qarabağın Ana Vətənə qovuşmasında və məğrur xalqımıza hüdudsuz Zəfər sevincinən yaşadılmasına müstəsna payı vardır.

Mən torpaqlarımızın müdafiəsi zamanı canından keçmiş igid oğullarımızın xatirəsini bir daha ehtiramla yad edir, şəhid analarına və xanımlarına, döyüşlərdə sağlamlığını itirmiş hərbiçilərimizin ömür-gün yoldaşlarına, Vətənimiz üçün layiqli övladlar böyüdən əsgər analarına ən xoş arzularımı çatdırıram.

İnanıram ki, qurub-yaratmaq əzmi və sosial-mədəni fəallığı ilə seçilən zəngin mənəviyyatlı Azərbaycan qadını cəmiyyətimizin həyatına bundan sonra da yüksək dəyərlər qazandıracaq, bizi qarşıda gözləyən nəhəng quruculuq dövründəki nailiyyətləri ilə müstəqillik salnaməmizə yeni parlaq səhifələr yazacaqdır.

Dərin hörmətlə,

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 6 mart 2021-ci il.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Azərbaycan Ordusu rəşadət, qəhrəmanlıq, peşəkarlıq göstərdi

Martin 5-də Yeni Azərbaycan Partiyasının VII qurultayı keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədrinin müavini Mehriban xanım Əliyeva Qurultayın işində iştirak ediblər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri İlham Əliyev qurultayda videoformatda geniş məruzə ilə çıxış edib.

Cıxışında 2003-2020-ci illəri hazırlıq dövrü kimi xarakterizə edən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, biz, torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasına, ilk növbəde mənəvi cəhətdən hazır olmalı idik. "Bütün başqa amillərlə bərabər bax, bu amil həlləcisi rol oynamışdır. Mühərbiyənin ilk günündən mənəvi üstünlük bizdə idi. Təkce ona görə yox ki, biz haqlı idik, onlar nəhaq. Ermənistanın rəsmi təbliğatı erməni xalqının beynini ele zəhərləyib ki, onların bəlkə bir çoxu hesab edirdi ki, bizim torpaqlarımızı zəbt etməkde haqqıdır", - deyə dövlətimizin başçısı qeyd edib.

Prezident əlavə edib ki, millətçi və irqçi, azərbaycanofob, islamofob erməni siyasetçiləri bax buna gətirib çıxardılar. "Təkce ona görə yox ki, biz haqlı idik. Biz mənəvi üstünlüyü ona görə əldə etdik ki, bütün bu illər ərzində bir amalla - ərazi bütövlüyümüzün bərpə edilməsi, düşmənlerin torpaqlarımızdan qovulması amali ilə yaşamışq".

Prezident vurğulayıb ki, indi Qarabağın bərpası ilə bağlı bizim əsas rəqibimiz zamandır. "Ölkənin geleceyini ele planlaşdırmağa inkişaf təmin edilsin, müstəqillik əbədi olsun, ölkəmizin qüdrəti artsın, təsir imkanlarımız artsin və daim Azerbaycan xalqı təhlükəsizlik şəraitində öz dədə-baba torpağında yaşasın", - deyə dövlətimizin başçısı qeyd edib.

Dövlət başçısı diqqətə çatdırıb ki, biz bütün işləri ardıcılıqla edirik və əger son 17 illik tariximizə nəzər salsaq görərik ki, qarşıya hədəflər qoyuldu, hədəflər düzgün müyyən edildi, biz bu hədəflər düzgün qoyurdum. "Beləliklə, həm siyasi, həm iqtisadi sahədə dayanıqlı inkişaf təmin etdik, beynəlxalq aləmdə Azərbaycanı çox böyük nüfuza və hörmətə malik olan ölkəyə çevirdik və əsas məsələmizi - ərazi bütövlüyümüzün bərpasını təmin etdik".

"Bu gün yeni bir vəziyyət yaranıb, bu vəziyyəti biz yaratmışq. Biz reallıqlar yaradan ölkəyik və bundan əvvəlki dövrlerdə də bizim təşəbbüsümüzlə reallaşan bir çox layihələr bölgəyə yenilik getirib, əməkdaşlığın yeni formatlarını şərtləndirib", - deyə ölkə başçısı çıxışında qeyd edib.

Prezident bildirib ki, bizim siyasetimizlə bağlı son vaxtlar dünyada aparılan düzgün təhlilər və fəaliyyətimizə verilən yüksək qiymət həqiqəti tam eks etdirir və ikinci Qarabağ müharibəsinin nəticələri də bölgə üçün yeni reallıqlar yaradıb. "Bölgədə yeni əməkdaşlıq imkanları yaranıb. Uzunmüddətli sülhün təmin edilməsi üçün çox önemli şərtlər, eyni zamanda, ölkəmizdə də yeni dövər qədəm qoymaç üçün yeni imkanlar yaranıb".

Prezidentimizin başçısı onu da qeyd edib ki, bizim şanlı Qələbəmiz qurur mənbəyimizdir və bu gün bizim Qələbəmiz dövriyinə aparıcı ölkələrinin aparıcı ali məktəblərinde öyrənilir. "Azərbaycan xalqı birləşdirən, həmrəylik göstərdi. Azərbaycan Ordusu rəşadət, qəhrəmanlıq, peşəkarlıq göstərdi. Bütün xalqımız bir yumruq kimi birləşərək düşmənə sarsıcı zərbələr vurub, öz tarixi torpaqlarını işğalçılarından azad edib. Biz bu tarixi misiyanı yerinə yetirdik".

"Azərbaycan Ordusu"

8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə Azərbaycan Respublikası Müdafiə nazirinin təbriki

Əziz xanımlar!

Sizi 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə təbrik edir və hər birinizi ən xoş arzularımı çatdırırıam.

Azərbaycan qadını tarix boyu müqəddəs ana şərəfini uca tutaraq mübarizliyi ilə tanınıb. Onlar ölkəmizin ictimai-siyasi, mədəni həyatında fəal iştirak etməklə Vətənin müdafiəsində və dövlətin idare olunmasında daim əzmlə çalışırlar.

Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında ötən ilin sentyabrın 27-dən başlayaraq 44 gün müddətində davam edən Vətən mühəribəsində rəşadətli Azərbaycan Ordusu işgal altında olan tarixi torpaqlarımızı azad edərək Zəfər qazandı. Vətən mühəribəsi tariximizin ən parlaq səhifəsinə, Azərbaycan xalqının iftiخار və qürur mənbəyinə çevrildi. Bu Zəfərin əldə olunmasında göstərilən qəhrəmanlıq, qorxmazlıq Azərbaycan qadınının gənc nəslini vətənpərvərlik ruhunda təbiyyə etdiyinin, onları xalqa, cəmiyyətə layiqli övlad kimi formalaşdırmasının başlıca göstəricisi kimi təsdiqləndi.

Qadınlarımızın həyatın bütün sahələrində aktiv fəaliyyəti olduğu kimi, ordu quruculuğundakı xidmətləri də şeref və qürur mənbəyidir. Azərbaycan Ordusunun xanım əməkdaşları Vətən mühəribəsində həm ön, həm də arxa cəbhədə xüsusi fədakarlıq nümunələri göstərərək Qələbənin qazanılmasına öz töhfələrini veriblər.

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ile ölkəmizin milli maraqlarına xidmət edən və tarixi ənənələrimizi yaşadan çıxma sayda böyük layihələrin uğurla icra olunması Azərbaycan qadınının mərəhəmət və xeyirxahlığının, yüksək əxlaqi dəyərlərə, zəngin mənəvi-intellektual səviyyəyə malik olduğunun bariz nümunəsidir.

Bu gün Azərbaycan Ordusunun bütün qoşun növlərində, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində, hərbi tibb ocaqlarında və digər sahələrdə xidmət edən, mülki işlərdə çalışan qadınlar Vətən qarşısında vəzifə borclarını şəref və ləyaqətlə yerinə yetirir.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan qadınlarımızın əziz xatirəsini ehtiramla yad edir, bütün şəhid analarına və xanımlarına, döyüslərdə sağlamlığını itirən hərbi qulluqçuların ömrü-gün yoldaşlarına, Vətənimiz üçün layiqli övladlar böyükən əsgər analarına bayram təbriklerimi çatdırır, yüksək hörmət və ehtiramımı ifadə edirəm.

İnanıram ki, bütün qadınlar kimi, ordu quruculuğunda xidmət edən və çalışan ana və bacılarımı bundan sonra da ölkə rəhbərliyinin etimadını doğruldacaq, göstərilən diqqət və qayğıya cavab olaraq Vətəne, xalqa, dövlət sədaqət nümayiş etdirəcəklər.

Əziz xanımlar!

Sizi 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə bir daha təbrik edir, möhkəm cansağlığı, uzun ömür, ailə səadəti, ölkəmizin tərəqqisi və xalqımızın firavan gələcəyi naminə gördüğünüz işlərdə uğurlar arzulayıram.

**General-polkovnik
Zakir HƏSƏNOV
Azərbaycan Respublikasının
Müdafiə naziri**

Martın 6-da Azərbaycanda diplomatik korpusun rəhbərləri, hərbi attaşeler və jurnalistlər Ermənistən işğalından azad edilmiş Qubadlı rayonunda olublar. Səfər Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən reallaşıb.

Diplomatları və hərbi attaşeleri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi Hikmet Hacıyev, Birinci vitse-prezidentin köməkçisi Elçin Əmirbəyov, ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev və digər rəsmi şəxslər müşayiət ediblər.

AZƏRTAC-in bölgəye ezam olunmuş müxbiri xəber verir ki,

Prezidentin köməkçisi Hikmet Hacıyev Qubadlı rayonunun mərkəzində səfər iştirakçılarını erməni vandalizminin acı nəticələri barədə məlumatlandırb. Qeyd edib ki, rayon işğal dövründə yerləbir edilib, hətta onun mərkəzinin harada yerləşdiyini müəyyən etmək belə çətindir. Yaşayış binaları dağıldıb, yalnız işğal dövründə hərbi məqsədlər üçün Ermənistən tərefindən istifadə olunan binalar tikilib.

Hikmet Hacıyev vurğulayıb ki, Qubadlının və Zəngilanın işğalı çox çətin şəraitdə baş verib. Cəbrayıllı və Füzuli işğal

BMT-nin mötəbər Konqresində Ermənistən hərbi cinayətləri ifşa edildi

Cari il Martin 7-dən 12-dək Yaponiyanın Kioto şəhərində BMT-nin Cinayətkarlığının qarşısının alınması və cinayət ədliyyəsi üzrə 14-cü Konqresi keçirilir.

AZƏRTAC xəber verir ki, beş iləndən bir keçirilən bu mötəbər forumun işinə BMT-nin üzvü olan ölkələrdən dövlət və hökumət başçıları, ədliyyə və daxili işlər nazirləri, baş prokurorlar, digər hökumət üzvləri, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların rəhbər vəzifəli şəxsləri bilavasitə və ya onlayn qatılıblar.

Tədbirdə Azərbaycanı Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyeti təmsil edir. Nümayənde heyətinin tərkibinə Azərbaycanın Yaponiyadakı səfiri Gürsəl İsmayılovadə, Ədliyyə, Xarici və Daxili İşlər nazirlərinin, Baş Prokurorluğun məsul şəxsləri daxildirlər.

Global səviyyədə cinayətkarlığı qarşı mübarizə siyasetini müəyyən edən və əsas təşkilatı Yaponiyanın Ədliyyə Nazirliyi olan bu tədbirin təntənəli açılış mərasimində Yaponiya şahzadəsi Hisako Takamodo və Baş nazir Yoşihide Suqa, BMT-nin baş katibi Antonio Quterş, Baş Asambleyanın və İqtisadi və Sosial Şuranın sədrleri, habelə ev sahibliyi edən ölkənin Ədliyyə naziri və Baş prokuroru çıxış ediblər.

Açılış mərasimindən sonra yüksək səviyyəli plenar sessiyasının iclasları başlayıb. İlk iclasda birinci bilavasitə çıxış edən respublikamızın ədliyyə naziri Azərbaycan və həmçinin, ölkəmizin sədrlik etdiyi Qoşulmama Hərəkatına üzən 120 dövlət adından nitq səyəlib.

BMT-nin saytında canlı yayılmış çıxışda Ədliyyə naziri ölkəmizdə dövlətimizin başçısının rəhbərliyi ilə cinayətkarlığın qarşısının alınması məqsədilə həyata keçirilən qəti tədbirləri, ədalət mühaki-

məsinin səmərəliliyinin artırılması üzrə xaricdə təqdir olunan genişməqyaslı İslahatları, o cümlədən elektron məhkəmənin tətbiqini, qeyd edilən sahələrdə Azərbaycanın yüksək beynəlxalq reytinqə malik olmasına, ölkəmizdə cəza siyasetinin humanistləşdirilməsi ilə əlaqədar atılan mühüm addımları, korrupsiya ilə mübarizə üzrə ciddi işləri vurgulayıb, xaricdə Azərbaycan brendi kimi böyük maraqla qarışılanan "ASAN xidmət" in səmərəli fəaliyyətdən danış.

Çıxışda Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə əzəli torpaqlarımızın 30 illik erməni işğalından azad olunduğu, təcavüzkar düşmənin tərətdiyi müharibə cinayətləri, xüsusilə Ermənistən tərefindən beynəlxalq normalara zidd olaraq xarici ölkələrdən olan terrorçu muzdluların cəlb edilməsi, erməni diasporu tərefindən aldatma və digər qanunsuz yollarla silah və sursatların alınması və humanitar yardım adı ilə münaqış zonasına mülki aviasikətlər vasitəsilə qanunuş gəndərilməsi tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırılıb.

İşğal dövründə torpaqlarımızın yerlə-yeşsan edildiyi, bütün infrastrukturun büssbüttün viran olunduğu, o cümlədən tarixi, mədəni və dini abidələrin mehv edilməsi, talanması faktları vurgulanıb, həmin ərazilərin qeyri-qanuni iqtisadi fəaliyyət, narkotrafik və digər cinayət əməlləri üçün istifade olunması qeyd edilib.

Kongres iştirakçılarının və bütün dünya hüquq ictimaiyyətinin diqqəti Ermənistənə üçün istifadə olunması cəlb edilən şəhərin əməllərinə cəlb

olunub, sülh üçün təhlükə olan bu əməlliəti tərədənlərin məsuliyyətə cəlb edilməsi ilə bağlı bütün dövlətlərə çağrış edilib.

Cıxışın ingilis və rus dillərində olan mətnləri, hemçinin tədbir iştirakçıları arasında paylanıb.

Qoşulmama Hərəkatı adından tədbirdə çıxış edilərək Kioto Konqresinin gündəliyində irəli gələn məsələlərlə bağlı Hərəkatın mövqeyini eks etdirən bəyanat barədə məlumat verilib. Qoşulmama Hərəkatının bütün üzv dövlələrin razılığı ilə qəbul edilərək yayımlanmış bəyanatda Azərbaycan tərefinin təkliflərinə uyğun olaraq xeyriyyə təşkilatlarından terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə istifadə edilməsinin qarşısının alınması, münaqışa dövründə vandalizm aktları, mədəni ərsin dağıdılması və ya talanması ilə bağlı böyük narahatlıq ifade olunaraq bu halların aradan qaldırılması, qanunsuz çıxarılmış mədəni mülkiyyətin qanuni sahibinə geri qaytarılması ilə bağlı çağrıları təsbit olunub.

Kongres iştirakçılarının diqqətini cəlb edən bu əsaslı ittihamlardan yayınmaq istəyən Ermənistən tərefi ölkəmiz və Türkiye ilə bağlı uydurma fikirlər söyləyib, lakin Azərbaycan nümayəndə heyətin tutarlı dəlilləri ilə onları yalanları tam ifşa olunub.

Icləsə global cinayətkarlıqla mübarizə üzrə səyələrin gücləndirilməsinə yönəlmiş Kioto Bəyannaməsi qəbul olunub. Bu 5 illik program xarakterli mühüm sənəddə Azərbaycanın təkliflərinə əsasən milli maraqlarımıza cavab verən müddəələr tam əksini tapıb.

Diplomatik korpusun rəhbərləri Qubadlı rayonuna səfər ediblər

olunduğu üçün bu rayonlarda yaşayan insanların rayonu tərk etməsi çətin idi, onlar mühəsirəyə alınmışdır. Belə bir şəraitde mülki əhalinin çox hissəsi Araz çayı üzərində İranın yaratdığı humanitar dəhliz vasitəsilə çıxmə məcburiyyətdən qaldılar. Onların bir çoxu da Araz çayında həyatlarını itirdilər. Bu da Ermənistənən Azərbaycanın mülki əhalisine qarşı işğal prosesinin çərçivəsində tərətdiyi qırğını siyasetinin tərkib hissəsi idi. Ekspertlər Qubadlıda olub və burada tərədilən dəriştiləri qiymətləndiriblər.

Qubadlıda çoxsaylı dini-mədəni abidələrin olduğunu deyən Hikmet Hacıyev diqqətə çatdırıb ki, bu abidələrin hamısı dağıldıb. "Mən Cəbrayıllıda dağıldılan qəbiristanlıqlar barədə də danışmaq istərdim. Evlərin, qəbiristanlıqların məqsədli şəkildə dağıldığının şahidiyik", - deyə o əlavə edib.

Birinci vitse-prezidentin kö-

məkcisi Elçin Əmirbəyov 1993-cü ildə Xərçi İslər Nazirliyinə əməkdaşlığı olaraq Qubadlıya son sefəri barədə danişib. Bilidir ki, əhalinin əksəriyyəti həmin dövrdə rayonu tərk etmə istəmirdi. Rayon coğrafi baxımdan çox strateji yerde yerləşir. Qubadlı 1988-ci ildə Ermənistəndən qovulan azərbaycanlıları qəbul edən ilk rayonlardan biri idi. Əhali rayonu müdafiə

edirdi, lakin həm Qarabağdan, həm də Ermənistən ərazisində yerleşən Qafan şəhərindən davamlı artilleriya atəşinə məruz qalan qubadlılılar həyatlarını xilas etmək üçün evlərini tərk etməyə məcbur oldular.

O deyib ki, Qubadlının əhalisi təxminən 29 min nəfər idi, lakin keçən illər ərzində rayonun əhalisinin sayı artaraq 40 min keçib.

Məşqələlərdə zirehli texnikaların ekipajlarının piyadaların döyüş maşınlarını və zirehli transportörərərini idarəetmə vərdişləri təkmilləşdirilir.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat

Xidməti xəbər verir ki, zirehli texnikalar üzrə bilikləri yoxlanılan heyətlər döyüş texnikalarının silahlarından ustalıqla istifadə edərək hədəfləri sərrastlıqla məhv edirlər.

Hazırda təlim mərkəzi və

Əlahiddə Ümumqoşun Orduda zirehli döyüş maşınlarının heyətləri ilə döyüş atışlı məşqələlər keçirilir

Əlahiddə Ümumqoşun Orduda zirehli döyüş maşınlarının heyətləri ilə döyüş atışlı məşqələlər keçirilir.

poliqonlarda piyadaların döyüş maşınlarının və zirehli transportörərərin ekipajlarının yerinə yetirdiyi tapşırıqların icra vəziyyətinin qıymətləndirildiyi məşqələlər davam edir.

Yeddi ildir media sahəsində çalışıan biri kim, dəfələrlə ön xətdə çəkilislerde olmuşam, əsgər və zabitlərimizin xidməti fəaliyyətini işıqlandırmışam. Hər dəfə müqəddəs missiyani yerinə yetirən oğullarla görüşə gedəndə eyni qurur və həyəcanla yola çıxmışam. Amma budefəki səfərin mənim üçün ayri bir mövzusu ve yeri olacaqdı. Çünkü onlar bizi Şuşa, Laçına, Kəlbəcərə, Füzuliye, Ağdam və işğaldan azad olunmuş digər şəhər və rayonlarımıza çatdırıban qalib Azərbaycan Ordusunun əsgərləridirlər. İndi biz onların sayesində "Salam Qarabağ, biz gelmişik" deyə bilirik. QALIB ƏSGƏR barədə danışmağı, bu xoşbəxtliyi duymağın jurnalist taleyiymə yazdığını üçün Uca Yaradana şükür edir və dağların başında yaşayan ərənlərlə görüşə tələsirəm. Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun uca dağlar qoynunda yerləşən bölmələrindən birində uca dağları, işq qavaları özünə səngər seçib düşmənin qorxulu röyasına çevrilən Azərbaycan əsgəri barede danışacaqıq. Payızın sazaqlı küləyindən mətin, qışın soyuğundan sərt, qanında və ruhunda yenilmezlik olan QALIB ƏSGƏR barədə...

Yol boyu kəndləri bir-bir arxada buraxıb üzü dağlara sarı gedirik. Sincisi sis, dumanla örtülən, bəziləri isə payızın ilk aylarından etibarən bəyaz örpəyə bürünən dağlar, Azərbaycan əsgərinin od-ocağına, yurd-yuvasına çevrilən dağlar, siz nece də vüqarlısınız, səxavətlisiniz. Ruhuma hakim kəsilən bu düşüncələrin müşayiəti altında bir neçə saat keçdiğindən sonra şənini vəsf etdiyim dağlardakı dağ vüqarlı oğulların yanındayam. Bu dağları əhatəleyən möhkəm səngərlər isə Azərbaycan əsgəri üçün sanki, qala divarlarıdır. "Əsgər və səngər" mənim üçün ən uğurlu qafiyələrdən biridir. Səngər əsgər üçün ev, düşmən üçün qazılan qəbirdir. Səngər, kişinin əsgərdən döyüşçüye çevrilmə nöqtəsidir. Əsgər burada dayanıb torpağını qoruyur ki, üzərində gəzməyə haqqı olsun, Vətənin havasını qoruyur ki, udmağa məfəsi olsun. Mənə görə Vətən həm də əsgərdən başlanır. Bugünkü QALIB ƏSGƏR-dən. 2020-ci ilin payızını hər bir azərbaycanlı üçün əbədi yaddaşlara həkk edən, bu dövrü QƏLƏBƏ fəslinə çevirən əsgər, bizim üçün yeni bir mövsüm yaratdır. Əsgər fəsl!

Xalqımıza elə bir sevinc, qürur, xoşbəxtlik yaşatdırıñ ki, onun ölçüsü, tayı-bərabəri yoxdur. Bu sevgi nə övlad, nə valideyn, nə də ki, canan sevgisine bənzəyir. Bu sevginin adı Qarabağ qovuşmaqdır, Şuşanın elindən tutub onu dırçeltməkdir, Xudaferinə yəni dən can verməkdir, Azıx mağarasındaki əccadalarımızın tarixi köküne yenidən qayıtdı. Çünkü onlar bizi Şuşa, Laçına, Kəlbəcərə, Füzuliye, Ağdam və işğaldan azad olunmuş digər şəhər və rayonlarımıza çatdırıban qalib Azərbaycan Ordusunun əsgərləridirlər. İndi biz onların sayesində "Salam Qarabağ, biz gelmişik" deyə bilirik. QALIB ƏSGƏR barədə danışmağı, bu xoşbəxtliyi duymağın jurnalist taleyiymə yazdığını üçün Uca Yaradana şükür edir və dağların başında yaşayan ərənlərlə görüşə tələsirəm. Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun uca dağlar qoynunda yerləşən bölmələrindən birində uca dağları, işq qavaları özünə səngər seçib düşmənin qorxulu röyasına çevrilən Azərbaycan əsgəri barede danışacaqıq. Payızın sazaqlı küləyindən mətin, qışın soyuğundan sərt, qanında və ruhunda yenilmezlik olan QALIB ƏSGƏR barədə...

Gelməkdə əsas məqsədimiz əsgər və zabitlərimizlə birlilik, bərabərlik nümayiş etdirməkdir. Xalq ordusunun yanında olmalıdır ki, onlar da neyin uğrunda, hansı amal müqabilində döyüşdүүнү bilsin. Döyület-xalq-ordu birliliyi bizi BÖYÜK QƏLƏBƏYE daşıdı".

Hərbi qulluqçular burada - hərbi xidmətdə bir amal ətrafinda birleşiblər. Zabit Elvin

Dağların başında ərənlər yaşar...

maqdır. Bir sözə, BÖYÜK QAYIDIŞdır.

Ali Baş Komandanın dəmir yumruğu təkcə düşmənin belini qırmadı. O yumruq hem də Azərbaycan xalqının birlik və və bərabərliyinin milli nişanəsinə چevrildi. Bu fikirləri əbəs yere xatırlatıram. İnsanlar ordumuza mənəvi dəstək göstərmək məqsədilə uzun yolu qət edib olduğumuz bölməyə geləndə bir dəha əmin oldum ki, bu iradəli xalq milli məsələlərdə bir yumruq kimi birləşə bilir. Bu o demək deyil ki, ordumuzun hansısa kənardan gətirilən ərzağa, sovqata yaxud təminatı ehtiyacı var. Sadə vətəndaş 44 günlük Vətən müharibəsində olduğu kimi, bu gün də ordunun yanında olmayı, ona dəstək göstərməyi özünə mənəvi borc hesab edir. El aqsaqqalı Niqamət Heydərov deyir: "Bizim bura

Cahangirov Salyan, Mahir Fərmanlı Beyləqan, əsgərlərdən Əmirah Səfərov Bərdə, Şəmistan Məmmədov Ağdam, İlkin Kərimzadə Sədərək rayonundandır. Onları birləşdirən dəyer "Vətən" adlı müqəddəsliyi qorumaqdır, onun təhlükəsizliyini təmin etməkdir. Hər birinin

gələcək üçün planları, arzuları var. Vaxt olub ki, yaxınları, doğmaları üçün burunlarının ucu da göynəyib. Amma müşahidə məntəqəsində hər şey unudulub. Bütün diqqət qarşı tərəfə - düşmənə yönəlib. Vətən onlar üçün en ezziz varlıq olub. Ata da, ana da, övlad da, sevgili yar da onlar üçün Vətən olub. Vətənle bütövləşiblər, doğmalaşıblar.

Əsgər Əmirah Səfərov deyir ki, Vətən mühəribəsində mənfur düşmən həmisəki xisəltindən yənə də el çəkmədi. Məlki insanlara qarşı mühari-

bə cinayətləri töredti. Ata yurdum Bərdə şəhəri qadağan olunmuş rakətlərə atəş tutuldu. Doğmalarım, əzizlərim üçün çox nigaran idim. Şükür-lər olsun, silahdaşlarım düşmənin cavabını döyüş meydandasında layiqincə verdi. Çünkü bizim davamız mülki insanları yox, erməni silahlı birleşmərinə qarşı id. Əsgər yoldaşlarımızla birgə hər gün Müdafıə Nazirliyinin döyüş əməliyyatları ilə bağlı təqdim etdiyi kadrlara baxırdıq, Ali Baş Komandanın xalqa etdiyi müraciətləri diqqətlə izleyirdik. Fəxr edirəm ki, 44 gün ərzində tarix yazan Azərbaycan Ordusunun sıralarında xidmət edən əsgərlərdən olmuşam.

Əsgər Şəmistan Məmmədov ikiqat sevinc yaşayır. Çünkü işğaldan azad olunan torpaqlar sırasında onun ata-baba yurdu olan Ağdam şəhəri də var. Qəhrəman döyüşçü deyir: "Tale elə getirdi ki, Naxçıvanda xidmət edərən Ağdamın işğaldan azad olunması xəberini eşitmidi. Ali Baş Komandanın noyabrın 20-də xalqa etdiyi həmin müraciəti heç vaxt unutmayacağam. Həmin gün Ağdam da "Qarabağ Azərbaycandır!" dedi. Yaşasın Müzəffər Ali Baş Komandanımız ve ordumuz!

İndi əsas vəzifəm, döyüş tapşırığım qədim Naxçıvan torpağının sərhədlərinin təhlükəsizliyini təmin etməkdir. Xidmət etdiyim bölmədə hər cür şərait vardır. Payız aylarından başlayaraq bölmə üçün ehtiyat ərzəq və geyim təminatı da yaradılıb. Valideynlərimlə dənizşəhərində deyirəm ki, minden nigaran olmayı. Burada əsgər yoldaşlarımızla birgə qardaşlaşmışaq, doğmalaşmışaq. Bölməmiz üçün bu ilin yanında yeni bina tikilib, hər cür məişət şəraitı yaradılıb".

On xətdə keçirdiyimiz bir neçə saat ərzində əmin oldum ki, şəxsi heyəti yenilmez edən bir neçə amil var. Məsələn, keçirilən təlimlərdə tökdükəri ter bu gün zəfərə çevrilib. Döyület tərəfindən ən uca, elçatmaz zırvaların belə qışın soyuq günlərində müasir təminatı olan yataqxana binaları tikilib istifadəyə verilib. Müasir atıcı silahlarla, döyüş vasitələri ilə təmin olunan əsgər və zabitlərin dilində həm də bir qardaşlıq, yoldaşlıq, dostluq, səmimiyyət şüarı var: Hami bir nəfər üçün, bir nəfər hami üçün!

Muxtar RZAZADƏ, "Şərqi səhəri" qəzetinin redaktoru

**Tacikistan portalı
Ermənistanın üçtərəfli
Bəyanata zidd
əməlindən yazıır**

Tacikistanın "faraj.tj" portalı Ermənistən tərəfdən atəşkəs Bəyanatın pozulması ilə bağlı məqalə yayıb.

Məqalədə qeyd edilir ki, bununla əlaqədar Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyinin yadıgi bəyanata görə, Ermənistan silahlı qüvvələrinin dünya birliyi tərəfindən tanınan Azərbaycan ərazilərində yerləşdirilməsi beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin, suverenliyin, ərazi bütövlüyünün pozulması ilə yanaşı, Ermənistanın da imzaladığı bir sıra beynəlxalq sənədlərə ziddir. Bildirilir ki, Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin olduğu ərazilərde erməni silahlılarının qanunsuz yerləşdirilməsi öten il noyabrın 10-da Azərbaycan, Rusiya və Ermənistanın imzaladığı Bəyanatın kobud surətdə pozulmasıdır. Bəyanata görə, Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin ərazilədə yerləşdirilməsi ilə paralel olaraq Ermənistan silahlı qüvvələri ərazilərdə çıxarılmalı idi. Laçın dəhlizində hərbi məqsədlərlə mülki formada və mülki nəqliyyat vasitələrinin keçirilməsi razılışmanın pozulması deməkdir.

Azərbaycan ərazisində saxlanılan 60 erməni dövərənti və terrorçusunun Ermənistan tərəfdən "hərbi esir" kimi qələmə verilməsi yolverilməzdır. Qeyri-qanuni yolla Azərbaycan ərazilərinə gələn silahlılar Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən məsuliyyət daşıyırlar.

Məqalədə 44 günlük Vətən mühəribəsi, Azərbaycanın Qələbəsi, Ermənistan ordusunun darmadağın edilməsi haqqında da məlumat verilir.

"Təhlükəsizlik qaydalarının əsas məqsədi şəxsi heyətin həyat və sağlamlığının qorunub saxlanılmasıdır"

Azərbaycan Ordusunun bütün birlik, birləşmə və bölmələrində şəxsi heyətin gün-dəlik fəaliyyətində ən vacib məsələlərdən biri də təhlükəsizlik qaydalarına əməl olun-masıdır. İstər sülh, istərsə də müharibə dövründə hərbi qulluqçulara əvvəlcədən ko-mandirlər tərafından təhlükəsizlik qaydaları çatdırılır. Hərbi xidmətin təhlükəsizliyi-nin təmin edilməsi hərbi qulluqçuların həyat və sağlamlığının qorunub saxlanılma-sına, qoşunların həyat fəaliyyətinin bütün növlərinin təhlükəsizlik şəraitinin təşkilinə, eləcə də xidməti vəzifələri yerinə yetirərkən şəxsi heyətin ölümüne və xəsarət alma-sına səbəb olan amillərin təhlili, proqnozlaşdırılması və təsirinin məhdudlaşdırılma-sına yönəlmış Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinin, Silahlı Qüvvələrin ümumqoşun nizamnamələrinin, Müdafiə Nazirliyinin müvafiq normativ aktlarının tə-laqlarının yerinə yetirilməsinə dair vəzifəli şəxslərin və hərbi idarəetmə orqanlarının məqsədyönüli fəaliyyətidir. Hərbi xidmətin təhlükəsizliyinin əsas növlərindən biri də atıcı silahlarla davranma zamanı təhlükəsizliyin təmin olunmasıdır.

Bu mövzu haqqında geniş və dolğun məlumatı Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzinin zabiti polkovnik-leytenant Nahid Muradovdan öyrəndik. Vətən müharibəsinin iştirakçısı, təcrübəli zabit qeyd etdi ki, bu və ya digər təhlükəsizlik növünün mahiyyəti, xarakteri və məzmunu obyektlərə təsir edən amillərlə müəyyən olunur. "Ümumi şəkildə hərbi xidmətin təhlükəsizliyinin bütün növlərinin mahiyyəti ola-rın hərbi qulluqçu və ətraf mühit üçün təhlükəsizlikdən, məzmunu isə bu təhlükəsizliyə nail olmağa imkan verən müvafiq tədbirlərin keçirilməsindən ibarətdir. Təhlükəsizlik növünün mahiyyətinin və məzmununun spesifik xüsusiyyətləri bu konkret fealiyyət növü-nün xarakterindən asılıdır. Atıcı silahlarla davranarkən təhlükəsizliyin təmin olunması ən əsas amillərdəndir. Çünkü silahla davranarkən ehtiyatsızlıq, təhlükəsizlik qaydasının pozulması ağır nəticələrə səbəb ola bilər. Ona görə də hər bir hərbi qulluqçu bölmənin yerləşdiyi yerde, ya-taşxanada, hərbi hissənin ərazi-sində, sərada dayanarkən, hər-kədə olarkən silahla, silaha aid ləvazimatlarla, cihazlarla, döyüş sursatları ilə davranış qaydalarını tam mənimseməli və ciddi

əməl etməlidir."

Polkovnik-leytenant Nahid Muradov silahla davranışarkən hansı qaydalara əməl olunması haqqında məlumat verdi: "Hər bir hərbi qulluqçu ona təhkim olunmuş silahı silah otağından qol çə-kib götürdükdən sonra silah otağına təhvil verənə qədər tam nə-zarətdə saxlamalı, onu heç kime verməmelidir. Silahı xarab olma (korroziyaya uğramaq), sıradan çıxma, çırklənmədən qorunmalı, vaxtaşırı temizləməlidir. Həmçinin öz silahının təyinatını, taktiki və texniki xüsusiyyətlərinin mü-kəmməl bilməlidir. Silahını boş saxlamalı, ancaq lazım olduğu halda darağı silaha taxmalıdır. Dolu silahla yataq otağına, ya-sayış binasına, yeməkhanaya, ayaqyoluna, hamama və digər silahla girilmesi icazə verilməyən otaqlara girməmelidir. Əger ehti-yac olarsa, silahı ancaq koman-dirin nəzarəti altında doldurub boşaltmalıdır. Silahı boşaltdıq-dan sonra patron yuvasını təkrar yoxlamalı və komanda verilmə-yənə qədər silahı doldurmamalıdır. Silah dolu olduqda daim nə-zarətdə saxlamalıdır. Ən əsas xüsusiyyətlərdən biri de silahlı olarkən hərbi qulluqçuların silahı bir-birinə tuşlamamasıdır. Bu qə-ti şəkildə yolverilməzdir. Silah is-

tər dolu, istərsə də boş olsun, fərqi yoxdur, istənilən halda silahla zarafat etmək qəti qadağandır. Hətta silahın süngüsü ilə də zarafat etməməli, onunla düzgün davranılmalıdır. Silah qoruyucuda ol-sa belə, onu canlıya tuşlamamalı və tetiyi düşürməməlidir". Təhlükəsizlik qaydalarının əsas məqsədinin şəxsi heyət arasında qeyri-döyük itkişinin qarşısının alınması olduğunu vurğulayan zabit silahı hər dəfə götürdükdə dolu və ya boş olma-sını dərhal yoxlamağın vacib ol-dugunu bildirdi. "Təlimdə, dərs-lərde və atış zamanı darağı silahı taxmazdan əvvəl silahda və daraqda patron olub-olmamasını yoxlamaq lazımdır. Həmçinin si-lahı doldurmadan əvvəl lüle ka-nalını yoxlamalı, lüle kanalında və lüldə hər hansı bir eşyaya, cismə rast gəldikdə dərhal lüleni temizləməlidir. Silahı temizləyər-kən, yoxlayarkən, doldurub-boşaldarkən silahın lülesini canlıya, canlı olan istiqamətə, insanların hərəkət istiqamətine yöneltmek qadağandır. Bundan əlavə, telim-lərde və dərslərde boş atış pat-ronlarından istifadə zamanı belə silahın lülesini canlı olmayan istiqamətə tutmaq, atışdan sonra si-lahı dərhal boşaldıb artıq qalan patronlar haqqında komandire

yətdə saxlanılmalı, gündüz vaxtı isə "qayışda" vəziyyətində və ya ayaqüstə atəşə hazır vəziyyətdə olmalıdır. Daxili postlarda taxta qundaqlı avtomatlar isə "sinədə" vəziyyətində saxlanılmalıdır. Xəzinələr dolu, xəzinə çantaları isə bağlı olmalıdır. Döyük növbətçiliyində doldurulmuş silahın qoru-yucusunun bağlı olmasına nəzə-rət etmek lazımdır. Silahın tətbiq edilməsinə ehtiyac olmadıqda patron yuvasına patronun ötürülməsi qadağan edilir".

Polkovnik-leytenant Nahid Mu-radov təhlükəsizlik qaydalarına əməl olunması işində komandirlərin və şəxsi heyətin üzərinə düs-sən vəzifələrden de söz açdı: "Komandirlər təhlükəsizlik tədbir-lərinin müyyənələşdirilməsinə, onların həyata keçirilməsinə rəh-berlik və nəzəret etməlidirlər. Ko-mandır heyəti tabeliyində olanlara təhlükəsizlik tədbirlərini vaxtında çatdırımı, məşğələrdən və bölmə tərkibində işlərdən əvvəl bütün şəxsi heyətlə təlimatlar keçir-məlidir. Bölmənin hərbi qulluqcu-larının təhlükəsizlik qaydalarını bilmələrini və onlara riayət etmə-lərini şəxsən yoxlamalıdır. Şəxsi heyətə cinayət məcəlləsinin və mövcud hüquq normalarının yeri-ne yetirilməsi hissini aşılamalı, onların maksimum təhlükəsiz fe-aliyyətini təmin edən möhkəm hərbi-peşəkar və mənəvi-psixoloji keyfiyyətlərinin formalasdırılması istiqamətində işlər aparılmalıdır. Nəticədə her bir hərbi qulluqçuda təhlükəsizlik tədbirlərinə və qay-dalarına ciddi əməl olunmasına dair şəxsi məsuliyyət formalas-mlıdır. Həm öz heyətinin, sağ-lamlığının, həm de ətrafdakıların həyat və sağlamlığının qorunub saxlanması üçün təhlükəsizlik qaydalarına əməl olunmasına şüurlu formada əməl edilməlidir. Bu qaydalarla əməl etmək, mini-mal döyük itkişilə, maksimum uğur əldə etmək olar."

**Baş leytenant
Mahmud MÖHBALIYEV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Tarix yaranandan belə olub: qəhrəmanlar qollarının gücünü, bacarıqlarını həmişə döyük meydanda göstəriblər. Dö-yüş meydانları gücün sınaq yeri olub. Tarix döñ-döñe sübut edib ki, döyük meydənləri insanlara cəsaretlərini nümayiş etdirmək üçün bir sehnədir. İnsanlara şan-söhərət gətirən, amma qan-qada ilə, ölüm-itimlə və müharibələr dolu bir sehnə!

Mühərbi sözünü dilimizə gətirənən gözlərimiz öünən hə-mişə insanların hakimiyyət, tor-paq və var-dövlət üstündə əlüb-əldürdükləri cəng meydənləri, döyük səhnələri gəlir. Həmin anlarda elə bil möcüze baş ve-rir, sanki bir göz qırıpında ötüb əsrlərin arxasında qalmış illərə döñürük, canlı tarixə bağ-lanırıq. Bir-birini möglüb etməye can atan qolu zorlu pəhləvanla-rın hənitisini duyur, odlu nefəs-lərini hiss edir, igidlərin qulaq batırın nərəsini, qılınc cingiltisi-ni, ox viyilisini, tūfəng səsini, pulemyot şaqqıltısını, top gurul-tusunu eşidirik. Tarixin dərinlik-lərindən gələn və bir-birinə hə-mahəng olan, bütövləşən bu-səsler bizi qəhrəmanlıqça çağırır, qələbelərə ruhlandıır. Ad-dim-addim bizi gələcəkdə qazanacağımız ugurlara, qələbə-lərə istiqamətləndirir.

Tarix boyu qəhrəmanlar sağ-lığında insanlar tərəfindən hör-

Vətənpərvərlik

Həmişə qalib olaq, həmişə zəfər qazanaq

Qəhrəmanlıq və igidlilik məşhumu əsrləri yola salmış tarix üçün yenilik deyil. Zaman-zaman dərin maraqla boylandığımız tarixin səhifələri qanlı döyük meydənlərində qeyri-adi hünər və cəsarət göstərib ad çıxarmış, müharibələrdə böyük şöhrət qazanmış cəngavərlərin qəhrəmanlığı ilə doludur. Həyat yaranışından nizamlandıığı kimi öz axarındadır. Qəhrəmanlıq adlandırdığımız min illik ağacdan həmişə yeni budaqlar bitməkdədir. Yeni-yeni qəhrəmanlıqların şahidi oluruq və bundan sonra da olacaq. 44 gün davam edən Vətən müharibəsin-də də yüzlərlə, minlərlə qəhrəmanlıq nümunələri gördük.

mətləq qarşılanıb. Dünyadan köçəndən sonra isə xatirələri ehti-ramla anılıb, adları hörmətə çəkilib. Bu cəsür insanların məzar-ları sonrakı nəsillər üçün ziaret-gaha, and yerine çəvirilib. Yəqin ki, bu gün aramızda, sıramızda qəhrəman olmaq, bu arzunun alovunda yanmaq istəməyen ta-pılmaz. Dünya yaranandan, tor-paq və sərvət uğrunda ilk mü-haribələr, döyükərə başlananandan insanlar ondan qorxub geri çə-kilməyiblər, eksinə, igidlilik və cə-sarətlərinə arxalanaraq qəhrə-manlıq susayıb, hünər göstər-məyə can atıblar. Qəhrəmanlıq arzulamaq tarixin səhifələrinə pozulmayan iz salmaq demek-

dir. Söz yox ki, qəhrəman olmaq da asan başa gəlmir. Bu yol təhlükələrə doludu, bu yol enişi-yoxusluđu. Ureyini qəhrəmanlıq arzusu ilə isidənlər zaman-zaman torpaq və Vətən uğrunda gedən qanlı döyüklerde igidlilik göstərib, şöhrət qazanıblar. Qəhrəmanlar hünərləri ilə düşmən üzərində zəfər çalaraq tarix yazıblar. Ele bir tarix ki, zaman-zaman onlara başucalığı götərib. Ele bir tarix ki, onunla yalnız fəxr etmək və qürur duymaq olar. Ədəbiyyatın şah əsərləndən sayılan və daim oxucu sevgisi qazanan qəhrəmanlıq dastanları hələ kiçik yaşlarımızdan sırılsıhli cazibəsi ilə bizi özünə çə-

kib. Bu dastanları mütləkə etdi-kə özümüzi igidlərin sırasında, qəhrəmanlığın zirvəsində hiss etmişik. Mütləkə boyunca əlcət-məz xəyallar qurur, qorxmadañ döyük meydənlərinə girir, insanları heyrətə gətirən qəhrəmanlıqlar göstərməyi arzulayıraq. Bu doyumsuz qəhrəmanlıq dastanlarından doğan ülvə duyğular, bəşəri hissələri bizi igidlilik, cəsa-rete səsləyir. İnsan təbiəti belədir, o yaranışından qəhrəmanlıq göstərib, xaruqələr yaratmağa köklənir.

Qəhrəmanların həyatını, keç-dikləri döyük yollarını öyrəndik-cə, onların hərb meydənlərindən göstərdikləri igidliliyi, hünəri gör-

dükə qarşılarda baş eyir, xati-rələrini hörmətə yad edirik. Onlar bu ehtirama layiqdir, onlar bunu hünərləri ilə qazanıblar. Yaşadığımız ömrün bütün mərhələlərində tarixdə dərin iz qoymuş qəhrəmanlara oxşama-ğə, onlardan nümunə götürmə-yə çalışmışıq. Ürəklərimiz onla-rın döyük yollarını davam etdir-mək istəyi və amali ilə döñünüb. Məhz belə olduğuna görədir ki, gənclərimiz Vətən müharibəsin-də döyük meydənlərinə qələbə ovqatı ilə atıldılar, düşmənə sar-sıcı zərbələr vurdular və zəfər qazandılar.

Döyükərə qəhrəman kimi vuruşmağı, yurdumuzu erməni qəsəbələrindən müdafiə etməyi bize yaşanmış tarixin qanla ya-zılmış şərəf dolu səhifələri diktə edir. Bunu bize ecdadlarımızın möglubedilməz ruhu deyir. Bunu bize gözəl anlarını yaşadığımız dövrən piçıldır. Bunu bize zaman və tarixin özü söyləyir. Gəlin, yaşadığımız zamanın tə-leblərinə və diktələrinə köklənək tarixin piçiltələrinə, hıçqırtılara qulaq asa-q. Çünkü tarix bize yalnız və yalnız qəhrəmanlıqla dolu sözler piçıldır. Bu piçiltələrə qulaq asa-asa erməni qəsəbələr vuraq. Həmişə qalib olaq, həmişə zəfər qazanaq.

**Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Tarix yazan oğullar

Qızının şəklini öpərək şəhadətə ucalan baş leytenant

Dövlətimiz 44 günlük əks-hücum əməliyyatlarını müvəffəqiyətlə başa vuraraq 30 illik həsrətimizi qələbə ilə tamamladı. Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə rəşadətli ordumuz düşməni məhv edərək torpaqlarımızdan qovub çıxartdı. Bu tarixi qələbəmiz qəhrəman şəhidlərimizin, qazilərimizin qanı, canı, mərdliyi ilə savaş meydanında qazanıldı. Vətən müharibəsində qanı ilə tarix yazan şəhidlərimizdən biri də Əsəd Əsədovdur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, həyatı və döyübü yolu ilə bizi qırurlandıran şəhid Əsəd Cəmaləddin oğlu Əsədov 1978-ci ilde Neftçala rayonunun Tatarməhələ kəndində anadan olub. 1995-ci ilde Neftçala şəhər 1 sayılı orta məktəbinin, 1999-cu ilde isə Bakı Dövlət Universitetinin məzunu olub. Universitetdə hərbi kafedrada oxuyan Əsəd leytenant rütbəsi alaraq, 2004-2005-ci illərdə 1 il 8 ay müddətində həqiqi hərbi xidmətə olub və baş leytenant kimi xidmətini başa vurub.

2007-ci ilde Ülker xanımla ailə həyatı quran Əsədin bu izdiyadından 3 övladı dünyaya gəlib. İki oğlu - Cəmaləddin, İslam və qızı Selin. Əsəd haqqında savaşımda son nəfəsinə dəlik dəlik döyüşərək şəhadətə ucalanda 10 aylıq Selinin şəklini öpərək gözlərini əbədilik yubub.

Şəhidin həyat yoldaşı Ülkər Əsədova dedi ki, Əsədən axırıncı dəfə oktyabrın 11-də

danişib və qızı Selinin şəklini ona göndərib: "O, Selini çox isteyirdi. Sanki onunla nəfəs alırdı. Son döyübünde də Selinin adını çəkib, uşağın şəklini öpüb. Silahdaşları deyirlər ki, gözlərini əbədi yumarkən belə qızının adını çəkib".

Əsəd kimi oğullar 44 günlük Vətən müharibəsi adlı tarixin her sehifəsini canı ve qanı hesabına yazdırılar. Atası Cəmaləddin kişi dedi ki, Əsəd haqqında keçmişdə danişmaq çox çətinidir. Sonuncu dəfə ailəsinə zəng edəndə valideynləri ilə də vidalaşıb: "Bele bir deyim var: "Evdən getmədi, eldən getdi". Uşaqlıqlıdan həmişə davranışını və qabiliyəti ilə hər kəsin rəğbətini qazanmışdı. Ailəmizə, nəslimizə hər zaman başsağlığı gətirib. O, mənim üçün sağdır. Ele bilirəm ki, sabah, ya birisi gün qayıdacaq", - deyə şəhidin atası bildirdi.

Əsədin haqq savaşımda tanış olduğu, sonradan dostluğa çevrilən silahdaşlarının-

dan biri də həkim Elpay Şükürovdur. Döyübü meydanında gülə yağışının, mərminin altından yüzlər yaralını təlxiliyə edən həkimin sözlerine görə, Əsədə təlimlərdə tanış olub: "On beş gün birlikdə təlimlərdə olduğumuz. Çox möhkəm dostluğumuz yarandı. Vətən müharibəsi başladı, bizim böyükler ayrı-ayrı istiqamətlərdə döyübü girdilər. Döyübü yoldaşlarının içərisində hörməti vardi. Oktyabrın ortalarında eşitdim ki, şəhid olub, çox üzüldüm. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmet eləsin. Mən də yaralanmışdım, ona görə də Əsədi, onun məzarını ziyarət etmək bu güne təsadüf etdi. Onu tanıdığınıma görə fəxr edirəm, hər zaman qəlbimizdə yaşayacaq".

42 yaşında şəhidlik məqamına yüksələn Əsədin özündən 3 yaş kiçik olan qardaşı Elsever hələ də onun yoxluğununa inana bilmir. "O, hər birimizi, valideynlərimizi, övladlarımızı qorudu. Müharibə

başlayanda tərəddüb etmədən qatıldı, Vətənimizi də qorudu. Bu yolda canını feda etdi", - deyə Elsever dedi.

Sərəfli həyat yaşayan Əsəd Əsədov Vətən müharibəsində işgalçi Ermənistan ordusuna qarşı 16 gün mərdliklə vuruşub və Füzuli rayonunun azad olunması uğrunda gedən döyüslərdə - oktyabrın 13-ü düşmən snayperində açılan gülə ile şəhidlik zirvəsine ucalıb. Ölümündən sonra Əsəd Cəmaləddin oğlu Əsədov Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə ölümündən sonra "Vətən uğrunda" və "Füzulinin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub.

İllər keçəsə də, gələcək nəsillər Əsəd kimi şəhidlərimizi hər zaman böyük minnətdarlıqla yad edəcək. Hər birimizin vətəndaşlıq borcudur ki, bize qələbə sevinci yaşıdan Əsəd kimi oğullarımızı daim qəlbimizdə yaşadaq.

"YASAT" Fondunun layihəsi davam edir

"YASAT" Fondunun Vətən müharibəsindən sonra dünyaya gələn şəhid övladları üçün layihəsi davam edir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmet və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin ictimaliyətə eləqələr şöbəsindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, daha bir şəhidimizin yeni doğulan övladının, şəhidimiz Əlimerdan Quluzadənin övladı Fatimənin zəruri xərcləri Fond tərəfindən qarşılınb. Bu məqsədə 1000 AZN anaya təqdim olunub və dünyaya yeni göz açan körənin adına 5000 AZN-lıq hesab açılacaq. Həmin hesaba vəsait Fonda edilen ianələr hesabına toplanmış məbləğdən köçürülr. Həmin məbləğin üzərinə mütemadi olaraq faiz toplanılacaq və həmin şəhid övladı 16 yaşına çatdıqdan sonra toplanan məbləği özü hesabından çıxara biləcək.

Qeyd edək ki, bankla ana arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən bəzi zəruri halarda ana həmin vəsaiti daha tez çıxara biləcək. Həmçinin ana həmin məbləği istənilən valyutaya da dəyişə bilər.

Allah şəhidimizə rəhmet etsin!

Xatırladaq ki, "YASAT" Fondu müraciət etmək və Fondun fəaliyyəti ilə tanış olmaq üçün yashat.gov.az portalı istifadədədir.

Fondun hesabatlılığı ilə tanış olmaq üçün keçid: <https://yashat.gov.az/reportableau>

Həmçinin Fondun 8110 "Çağrı" Mərkəzi fəaliyyət göstərir.

Medallı igidlərimiz

"Ordumuz qazandığı qələbə ilə tarix yazdı"

Sentyabrın 27-dən əks-hücum əməliyyatı kimi başlayan, Vətən müharibəsi kimi davam edən döyüslər ordumuzun qələbəsi ilə başa çatdı. Döyüslər əsgər və zabitlərimizin yüksək döyübü və mənəvi-psixoloji hazırlıqla malik olduğunu bir daha təsdiqlədi. Ordumuz torpaqlarımızi işgaldən azad etdi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev qürurla bildirdi: "Bu gün böyük qurur hissi ilə deyə bilərik ki, Füzuli bizimdir, Cəbrayıl bizimdir, Zəngilan bizimdir, Qubadlı bizimdir, Ağdam bizimdir, Laçın bizimdir, Kəlbəcər bizimdir, Suşə bizimdir, Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır! Esq olsun Azərbaycan xalqına! Yaşasın Azərbaycan!".

münaqişəni 44 gün çəkən döyüslərlə həll etdi. Qarşısında qorxmaz, cəsur və mərd Azərbaycan əsgərini görən düşmən ordumuzun hücumuna tab getirə bilmədi. Onlar çıxış yolunu yalnız geri çəkilməkdə gördü. Döyübü meydanını tərk edən düşmən nəinki torpaqlarımızda yaratdıqları müvəqqəti postları, hətta silahlarını belə ataraq qaçırdılar. Bunu görən əsgərlərimiz daha da yüksək əhval-rühiyyə ilə döyüşə atıldılar. Qəlibi Vətən esqi ilə döyünen oğullarımız xalqımıza qələbə sevincini yaşatmaq üçün əllerindən gələni əsirgəmədi. Azərbaycan

əsgəri düşmən üzərinə qarṭal kimi şığıyaraq işğaldən azad etdiyi torpaqlarımızı da bu qətiyyətə qoruyaçaqdır. Sərhədlərimizdən daxilində bir də səngər olmayıcaq".

Döyüslərdə yaralanan Peyman Əsədzadə tibbi personalın ona olan diqqət və qayğından da söz açdı: "Azərbaycan Ordusu qələbə əzmi ilə döyüşürdü. Hərbi mühəndisler mühərbi zəmanı ikiqat diqqətli və məsuliyyətli olurlar. Düşmən səngərinə keçid açmaqla yanaşı, özünü də qorunmalısan. Çünkü kiçik bir sehv böyük fəsadlara səbəb ola bilər. Mən də keçid

əcən zaman düşmən tərəfinən artılan artilleriya atəsi nəticəsində əl, üz və ayaq nahiyyəndə qelpə yaraları aldı. Mülalice üçün hospitala təxliye olundum. Tibb personalı döyüslər zamanı yaralananlara yüksək diqqət və qayğı göstərirdi. Ancaq yenidən döyübü meydanına qayıtmak istəyirdim. Hospitalda 3 gün mülalice olunduqdan sonra yuxarı rəhbərliyə müraciət etdim. Həkim-mütəxəssislərin razılığından sonra istəyime çatdım. Yenidən döyüslərə qayıtdım. Fəxr edirəm ki, torpaqlarımızın azad olunması uğrunda gedən dö-

yüslərdə mən də iştirak etdim. Ordumuz qazandığı qələbə ilə tarix yazdı, bu zəfer tarixə qızıl hərflərlə yazıldı".

"Diger qoşun növləri kimi, döyüslərdə qoşunların hərəkəti üçün əlverişli şərait yaranıdan, düşmənin hərəkətini çətinləşdirən mühəndis-istehkamçılarımız da qələbənin tezləşməsində qətiyyət göstərdilər. Qələbədən sonra onların şərti döyübü davam edir. Hami kimi biz də inanıraq ki, minaaxtaralarımız sehv etməyəcək. Bu döyük də dünyaya görk olacaq..."

Minalar aşkarlanmalıdır, zərərsizləşdirilməlidir. Bunu biz, yəni, hərbi mühəndisler yerinə yetirəcəyik. İşğaldan azad edilmiş kəndlərin, şəhərlərin 28 il əvvəlki sakinləri kəndlərinə istehkamçıların gizlədilmiş ölüm lər döyübündən sonra qayıdaqlar. Biz Vətən mühərbi sinin bu mərhələsini də uğurla başa çatdıracaq...", - deyə zəbit qeyd etdi.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə "Vətən uğrunda" medallı ilə təltif olunan zabit təltifə görə ölkə rəhbərliyinə də təşəkkürünü bildirdi...

Leytenant
Elçin İMANOV,
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə dərsə hazırlaşmaq üçün kömək)

Sıllar:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" 26 mart 1998-ci il tərixli fərmanı və bu fərmanın tarixi əhəmiyyəti.

2. Azərbaycan xalqına qarşı ermənilər tərəfindən aparılmış genosid siyasetinin məzmunu, tarixi xronikası və ağır nəticələri.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" 26 mart 1998-ci il tərixli fərmanı və bu fərmanın tarixi əhəmiyyəti

Azərbaycanlıların soyqırımı erməni fasizminin xalqımızın taleyinə həkk etdiyi qanlı salnamə, bütün türk dünyası və bəşəriyyət üçün tarixi ibret dərsidir.

Türklərə və azərbaycanlılara qarşı ermənilərin mütəşəkkil şəkildə misli görünməmiş düşməncilik siyaseti aparmasının və bunu bir milletin digər millət tərəfindən fiziki cəhətdən məhv edilməsi məqsədini daşıyan milli ideologiyaya və böyük fəaliyyət programına çevirməsinin dünya tarixində analoqu yoxdur.

Azərbaycan Respublikası müstəqillik qazandıqdan sonra xalqımızın tarixi keçmişinin obyektiv mənzərəsini yaratmaq imkanı əldə edilmişdir. Uzun illər gizli saxlanılan, üzərinə qadağa qoymuş həqiqətlər açılır, təhrif edilmiş hadisələr özünnü əsl qiymətinə alır. Azərbaycan xalqına qarşı dəfələrlə tövədilmiş və uzun illərdən bəri öz siyasi-hüquqi qiymətini almamış soyqırımı da tarixin açılmaşı səhifələrində biridir.

1813-cü və 1828-ci illərdə imzalanan Gülüstan və Türkmençay müqavilələri Azərbaycan xalqının parçalanmasının, tarixi torpaqlarımızın bölünməsinin əsasını qoydu. Azərbaycan xalqının bu milli faciəsinin davamı kimi torpaqların zəbti başlandı. Qısa bir müddədə bu siyaset gerçəkləşdirilərək, ermənilərin kütəvi surətdə Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi həyata keçirildi. İrəvan, Naxçıvan və Qarabağ xanlıqlarının ərazilərində meskunlaşdırılan ermənilər orada yaşayan azərbaycanlılarla müqayisədə azlıq təşkil etmələrinə baxma yaraq, öz havadarlarının himayəsi altında "erməni vilayəti" adlandırılın inzibati bölgünün yaradılmasına nail oldular. Belə sənəi ərazi bölgüsü ilə, eślində, azərbaycanlıların öz torpaqlarından qovulması və məhv edilməsi siyasetinin bünövrəsi qoyuldu.

"Böyük Ermənistən" ideyaları təbliğ olunmağa başlandı. Bu uyurma dövlətin Azərbaycan torpaqlarında yaradılmasına "bərəət qazandırmak məqsədilə" erməni xalqının tarixinin saxtalaşdırılmasına yönəlmış genişməyişli proqramlar realaşdırıldı. Azərbaycanın və

ümumən Qafqazın tarixinin təhrif olunması həmin proqramların mühüm tərkib hissəsini təşkil edirdi. "Böyük Ermənistən" yaratmaq xülyasından ruhlanan erməni qəsbkarları 1905-1907-ci illərdə azərbaycanlılara qarşı açıq şəkildə geniş miqyaslı qanlı aksiyalar həyata keçiriblər. Ermənilərin Bakıdan başlanan vəhşilikləri Azərbaycanı və indiki Ermənistən ərazisi sindəki Azərbaycan kəndlərini

1947-ci il "Ermənistən SSR-dən kolxozçuların və başqa azərbaycanlı əhalinin Azərbaycan SSR-in Kür-Araz ovalığına köçürülməsi haqqında" xüsusi qərarına və 1948-1953-cü illərdə azərbaycanlıların öz tarixi torpaqlarından kütəvi surətdə deportasiyasına dövlət səviyyəsində nail oldular.

1988-ci ildən ortaya atılan qondarma Dağılıq Qarabağ konfliktinin ilkin mərhələsində

Azərbaycan xalqına qarşı ermənilər tərəfindən aparılmış genosid siyasetinin məzmunu, tarixi xronikası və ağır nəticələri

1813 və 1828-ci illərdə imzalanan Gülüstan və Türkmençay müqavilələrindən qısa bir müddət sonra tarixi torpaqlarımızın bölünməsi siyaseti gerçekleşdir.

olmuş, 100 mindən çoxu yaranmış, 4 mindən çox azərbaycanlı əşti və itkin düşmüş, girov götürülmüş, 4 mindən çox sənaye və kənd təsərrüfatı müəssisəsi, 660 məktəb və usaq bağçası, 250 xəstəxana və tibb müəssisəsi dağıdılmış, azərbaycanlıların yaşadıqları 724 şəhər, kənd və qəsəbə qarət edilmiş, dağıdılmış və yandırılmışdır. Bütün bunların nəticəsində təkcə XX əsrde 2 milyondan çox azərbaycanlı bu və ya digər şəkildə şovist erməni dairələrinin və onların havadarlarının yürüdükləri qanlı terror və soyqırımı siyasetinin təsirinə meruz qalmışdır. Demək olar ki, indi Azərbaycanda erməni milletçilərinin zülmündən bu və ya başqa şəkildə zərər çıkmayan ailə yoxdur.

Umummilli lider Heydər Əliyev siyasi kursunun davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev Ermənistən-Azərbaycan münaqışının həlli ilə əlaqədar dövlətimizin siyasetini belə bəyan etmişdir: "Hamı bilməlidir ki, sühl tərəfdarı olmağımıza baxmayaraq, mührəbenin yenidən başlanmamasını və bu məsələnin sülh yolu ilə həllini istəməyimizə baxmayaraq, bizim səbrimiz də tükənməz deyildir. Azərbaycan öz doğma torpaqlarını nəyin başına olursa-olsun, azad edəcəkdir".

Aprel döyüsləri Azərbaycan Ordusunun təxribat törədən, dinc sakinləri hədəfə alan aзgın düşmən üzərində şanlı qələbəsi kimi tarixə düşdü. Həmin döyüslər Azərbaycan xalqının heç vaxt erməni işğalı ilə barışmayacağını, cavanından, qocasından asılı olmayaraq, daim döyüşə hazır olduğunu göstərdi. Xalqımız, həmin günlərdə ordu ilə xalqın birliyini nümayiş etdirildər, torpaqlarımızın işğaldən azad olunmasına hər an hazır olduğunu göstərdi. Aprel döyüsləri Naxçıvandakı uğurlu eməliyyatlar döşəmə üzərində böyük zəfərin başlangıcı olaraq göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu istenilən zaman öz torpaqlarını azad etməyə və ərazi bütövlüyüն bərpə etməyə her an hazırdır. Bir an olsun belə yerində dayanmayan, gündən-güne güclənən, metinləşən Azərbaycan Ordusu ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpə etmək üçün şərflə və məsuliyyətli bir vəzifəsinə, nəhayət, başladı. 2020-ci ilin iyul-Tovuz hadisələrindən başlanan yol, 27 sentyabr-9 noyabr tarixlərində yaşanan dastan öz məntiqi sonluğuna, tarixi qələbəye və zəfərə gətirib.

Azərbaycan Ordusunda xidmət edən her bir hərbi qulluqçu mənəvi-psixoloji hazırlığını daim artırmalı, hərbi intizamın möhkəmləndirilməsinə çalışmalı, Vətən sevgisini hər şeydən üstün tutmalı və yurdumuzu düşmən təcavüzündən azad etmək üçün daim döyüşə atılmağa hazır olmalıdır. Bunu bizdən bir milyondan artıq qacqın düşməş soydaşımız və erməni işğalçıları ilə qanlı-qadəli döyüslərdə şəhid olmuş qəhrəman oğulların ruhu tələb edir.

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

Mövzu: 31 Mart - Azərbaycanlıların soyqırımı günüdür.

İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbəri bu dərsə hazırlaşarkən ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdiyi soyqırımı haqqında əldə olan tarixi materiallardan, həmin hadisələrin şahidi olanların xatirələrindən istifadə etməli, eləcə də əvvəlki dərslərdə ermənilərin separatçı siyaseti haqqında öyrənilənləri dinləyicilərə bir da-ha xatırlatmalı və mövzunu bölmənin gündəlik həyatı ilə əlaqələndirməlidir.

əhatə etdi. Yüzlərle yaşayış məntəqəsi dağıdılib yerlə-yeksan edildi, minlərlə azyaşlı azərbaycanlı vəhşicəsinə qətə yetirildi.

Birinci Dünya müharibəsi, Rusiyada baş vermiş 1917-ci il fevral və oktyabr çevrilişlərdən mehərətə istifadə edən ermənilər öz iddialarını bolşevik bayraqı altında reallaşdırımaq nail oldular. 1918-ci ilin martından etibarən eks-inqilabçı ünsürlərle mübarizə şüarı altında Bakı kommunası tərəfindən ümumən Bakı quberniyasını azərbaycanlılardan temizləmək məqsədi güden mənfur plan həyata keçirilməyə başladı. Həmin günlərdə ermənilərin törətdiyi cinayətlər Azərbaycan xalqının yaddaşına əbədi həkk olunmuşdur. Minlərlə dinc azərbaycanlı əhali yalnız milli mənsubiyetinə görə mehv edilmişdir. Ermənilər evlərə od vurmuş, insanları diri-diriy yandırılmışlar. Milli memarlıq incilərini, məktəbləri, xəstəxanaları, məscid və digər abidələri dağıtmış, Bakının böyük bir hissəsini xarabalişa çevirmişlər.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyeti yarandıqdan sonra 1918-ci ilin mart hadisələrinə xüsusi diqqət yetirmişdir. Nazirlər Şurası 1918-ci il iyulun 15-də bu faciənin tədqiqi məqsədilə fövqələde istintaq komissiyasının yaradılması haqqında qərar qəbul etdi. Komissiya mart soyqırımının, ilkin mərhələdə Şamaxıdakı vəhşilikləri, İrəvan quberniyasında ermənilərin törətdikləri ağır cinayətləri araşdırıldı. Dünya iqtimaiyyətinə bu həqiqətləri çatdırmaq üçün Xarici İşlər Nazirliyində xüsusi qurum yaradıldı. 1919-1920-ci il martın 31-i iki dəfə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti tərəfindən ümummilli matəm günü kimi qeyd edilmişdir.

Zaqafqaziyənin sovetləşməsindən öz çirkin məqsədləri üçün istifadə edən ermənilər 1920-ci ildə Zəngəzur və Azərbaycanın bir sıra torpaqlarını Ermənistən SSR-in ərazisi elan etdilər. Sonrakı dövrə bu ərazilərdəki azərbaycanlıların deportasiya edilməsi siyasetini daha da genişləndirmək məqsədilə yeni vasitələrə əl atıldılar. Bunun üçün onlar SSRİ Nazirlər Sovetinin 23 dekabr

yüz minlərlə azərbaycanlı öz tarixi torpaqlarından qovuldular. Həmin ərafədə ölkədə gedən siyasi proseslərə etiraz olaraq xalq hərəkatı geniş vüset aldı. Siyasi proseslərin nəticəsi olaraq, 1990-ci ilin yanvarında getdikce güclənən xalq hərəkatını boğmaq məqsədilə Bakıya qoşunlar yerdildi, yüzlərlə azərbaycanlı mehv və sikəst edildi, yaralandı, digər fiziki təziqlərə məruz qoyuldu.

1992-ci ilin fevralında ermənilər Xocalı şəhərinin əhalisinə misli görünməyən divan tutdu. Tariximizə Xocalı soyqırımı kimi həkk olunan bu qanlı faciə minlərlə azərbaycanlıların məhv edilməsi, esir alınması, şəhərin yerlə-yeksan edilməsi ilə qurtardı. Milletçi-separatçı ermənilərin Dağılıq Qarabağda başladığı avantürət hərəkatın başlangıcı olaraq bu gün 1 milyondan artıq soydaşımız erməni qəsbkarları tərəfindən öz doğma yurd-yuvalalarından didərgin salınmış, çadırlarda yaşamağa mehmək edilmişdir. Ərazimizin 20 faiziin erməni silahlı qüvvələri tərəfindən işğalı zamanı minlərlə vətəndaşımız şəhid olmuş, xəsarət almışdır.

Azərbaycanın XIX-XX əsrlərde baş verən bütün faciələri torpaqlarının zəbti ilə müşayiət olunaraq, ermənilərin azərbaycanlılara qarşı düşünülmüş, planlı surətdə həyata keçirildiyi soyqırımı siyasetinin ayrı-ayrı mərhələlərini təşkil etmişdir. Bu hadisələrin yalnız birinə - 1918-ci il mart qırğınına siyasi qiymət vermək cəhdini göstərilmədir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi kimi Azərbaycan Respublikası bu gün onun axıra qədər həyata keçirə biləndən qərarların məntiqi davamı olaraq soyqırımı hadisələrinə siyasi qiymət vermək borcunu tarixin hökmü kimi qəbul edib. Xalqımıza qarşı töredilmiş bütün soyqırımı faciələrinə siyasi qiymət vermək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyev "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" 26 mart 1998-ci il tərixli fərmani imzaladı. Həmin fərmanla 31 mart azərbaycanlıların soyqırımı günü kimi tarixə yazıldı.

Zaqafqaziyənin sovetləşməsindən öz çirkin məqsədləri üçün istifadə edən ermənilər 1920-ci ildə Zəngəzur və Azərbaycanın bir sıra torpaqlarını Ermənistən SSR-in ərazisi elan etdilər. Sonrakı dövrə bu ərazilərdəki azərbaycanlıların deportasiya edilməsi siyasetini daha da genişləndirmək məqsədilə yeni vasitələrə əl atıldılar. Bunun üçün onlar SSRİ Nazirlər Sovetinin 23 dekabr

Heç kim unudulmur, heç nə yaddan çıxmır

Müqəddəsliyə ehtiram müqəddəs borcumuzdur

Səhidlik mənəviyyat zirvəsidir. Bu zirvə bəşərin sığındığı zirvədir. Bəşərin yaşamasına hökm verən zirvədir...

Səhidlik həm də bir örnəkdir...

Səhidlik həm də bir məktəbdür. Yaşada-yaşada öyrədən, öyrədə-öyrədə yaşadan məktəb...

Səhidlik əbədilikdir deyənlərin sırasında biz də varıq. Səhidlərimizlə bütün Azərbaycan fəxr edir. Onların hər birini əzizimiz bilirik, xatirələrini həmişə ehtiramla yad edirik; səhidlərimiz qəlbimizdədir, onlar əbədiyyən ürəklərdə yaşayacaqlar...

Şəhidlərimizin keçdiyi ömür yolunu, qəhrəmanlıqlarını, Vətənə olan sevgilərini örnek göstərmək gənclərimizin vətənpərvər ruhda təriyə olunmasında bir addım atmış olurq.

Bu günlərdə belə nümunəvi bir addım atan Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi Tibb Fakültəsinə olduq.

Hərbi Tibb Fakültəsinin rəisi tibb xidməti polkovniki Çingiz Əlləzov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin orduya diqqətin-dən, qayğıından, onun rəhbərliyindən Silahlı Qüvvələrdə aparılan gə-nişməqyaslı islahatlardan, hərbi səhiyyənin müasir tə-ləblər səviyyəsində qurulmasından, hərbi təhsildən, sentyabrın 27-de əks-hü-cum əməliyyatı kimi başla-yıb 44 gün davam edən, torpaqlarımızın azad olunması ilə başa çatan Vətən müharibəsindən danışaraq bildirdi ki, Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qara-bağ münaqışesini Müzəffər Ali Baş Komandanın sər-kərdəliyi ilə Azərbaycan Ordusu həll etdi.

- Bu gün Azərbaycan in-kişaf etmiş ölkə olaraq dünyanın diqqət mərkəzin-dədir. 2016-cı ilin Aprel dö-yüşləri Vətən müharibəsin-də qazanılan qələbələrin başlanğıcı idi. Azərbaycan Ordusu təsdiq etdi ki, Azərbaycan Respublikası-nın Prezidenti cənab İlham Əliyev dediyi "Azərbay-can güclü dövlətdir və onun güclü ordusu vardır" kələmi dünyani düşündür-məli idi. Gec də olsa, indi düşündürür.

Vətən müharibəsində həkimlərin 24 saat fəali-yətdə olmasını xatırladan tibb xidməti polkovniki vur-ğuładı ki, Ali Baş Komandanın əmrinə uyğun olaraq 27 sentyabr 2020-ci ildə 149 nəfər Hərbi Tibb Fakültəsində hərbi hekim ixti-sası üzrə təhsil alan kur-sant, 20 nəfər feldşer ixti-sası üzrə təhsil alan kur-sant, eyni zamanda, 20 müəllim-zabit və 78 nəfər rezident öz xəttə ezam olundular. Xidmətlərini Və-

tən müharibəsində davam etdirildilər. Fakültənin tələbələri (I-IV kurs) isə könül-lülük əsasında Bakı şəhərində yaralılara qulluq göstərdilər. Vətən müharibəsi dövründə tibb işçiləri de belə xidməti ilə döyüşübələr desək, yanılmarıq.

Həm birinci, həm də ikinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçıları olan tibb xidməti polkovniki her iki müharibədən nümunələr göturməklə bildirdi ki, birinci Qarabağ müharibəsində ölkədə hökm sürən hərc-mərclik, vahid komandanlılığı təbə olmayan yerli müdafiə batalyonları, ixtisaslı həkimlərin olmaması, təbabətin maddi-texniki vəziyyətinin zəifliyi, ən əsasi xalq-dövlət-ordu birliliyinin olmaması çox sayıda şəhidlərin olması və torpaqlarımızın işğalı ilə nəticələndi. "İkinci Qarabağ müharibəsində isə müasir Azərbaycan dövlətçi-liyinin memarı olan ulu önder Heydər Əliyev Azərbaycan Ordusunun nizami ordu kimi formalşamasını təmin etmişdi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev bu ordunu gücləndirdi. Onun rəhbərliyi ilə ordumuz nəinki Cənubi Qafqazda ən güclü ordu -dur, hem də dünyada ən güclü ordular sırasındadır.

Vətən müharibəsində xalqın orduya, sərkərdəyə inamı da güclü silah oldu. Döyüşlərdə qazanılan qələbələr həm ordunun gücü ilə, həm də döyüşülərin mənəvi-psixoloji hazırlığı ilə bağlı idi. Döyüşlərdə təsdiqləndi ki, xalqın Ali Baş Komandana inamından

yaranan ruh yüksəkliyi qə-ləbələrin bəlkə də başlanğıçıdır. Vətən müharibəsində xalqımızın birlilik, həmrəylilik, qarşılıqlı yardım kimi nümunəvi xüsusiyyətlərini nümayiş etdiridiyinin canlı şahidi olduğunu.

Müharibə itkisiz olmur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev şəhidliyi, şəhidlərə həmişə böyük saygı göstərir. Vətən müharibəsində şəhid olanlar da xalqın böyük ehtiramı ilə əhatələnib. Vətən müharibəsinin qəle-bə ilə bitməsi ölkədə böyük ruh yüksəkliyinə səbəb oldu. Xalq bu qələbənin qazanılmasında şəhidliyin, şəhidlərin də hünərini zaman-zaman yaşadacaqdır.

Fakültə rəisi onu da qeyd etdi ki, şəhidlər bizim sahib çıxacağımız ən yüksək dəyərlilərimizdir. "Qürürumuz, fəxrimiz, güvəncə yerimiz, hamımızın - bütün millitəmizimiz başucalığıdır. Vətən müharibəsində 18 hərbi həkim şəhid oldu. Onlardan 14-ü Hərbi Tibb Fakültəsinin məzunudur. 6-sı həkim, 8-i feldşerdir. Şəhid adlarının əbədiləşdirilməsi onların valideynlərinə qurur hissə yaşatmaqla bərabər, tələbələrə və kursantlara vətənpərvərlik his-si aşılıyacaq. Onların mənəvi-psixoloji hazırlığına da müsbət təsir göstəre-cəkdir.

Fakültəmizdə şəhidlərin adının əbədiləşdirilməsini həm vətəndaş, həm hərbçi, həm də vəfa borcu bildik. Bu addımı atarken ilk olaraq rəhbərliyə müraciət etdik. Müsbət cavab aldıq-

dan sonra fakültəmizin Tə-tif Komissiyasının və Elmi Surasının qərarı ilə Vətən müharibəsində Cəbrayılin, Füzulinin, Xocavəndin və Qubadlının azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə yara-li hərbçiləri döyüş meydənından çıxaraq Qubadlı döyüşləri zamanı şəhid olan tibb xidməti kapitanı Anar Məmmədovun, Cəbrayılin, Füzulinin, Qubadlının, Şuşanın və Xocavən-din azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olan tibb xidməti baş leytenantı Aqşin Ənverlinin, Xocavəndin azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olan tibb xidməti leytenantı Turqut Xəlilbəylinin və 2016-cı ilin aprelində Talış yüksəkliyi uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancası-na şəhid olan feldşer Mir-salam Cəfərovun adları kitabxana, mühazirə və bri-fininq zallarına verildi. Bu addım onların timsalında tariximizin ən günəşli səhi-fələrinin yazan, şüası ilə xal-qının üzüne nuri əleyən bütün şəhidlərimizin ezziz xati-rəsine derin ehtiramımızın təzahürü idi".

Hərbi tibb fakültəsində tələbə və kursantların şəhid adları verilmişə kitabxa-na və zalların qarşısında dayanaraq qalib Azərbay-can Ordusundan, şəhidlərimizin qəhrəmanlığınından və gələcək xidmətlərini iş-galdan azad olunan tarixi torpaqlarda davam etdir-mək istəklərindən danış-diqlərinin şahidi olduq.

Şəhidliyi özlərinə ömür payı biçən Vətən oğulları-nın, şəhidlərimizin döyüş yolu, göstərdikləri şücaət hər bir gənəcə örnəkdir. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı şəhidlərini tanımlı və ta-nitmalıdır. Şəhidlərimizə ehtiram hər birimizin ən müqəddəs borcudur.

Baş leytenant
Günay TAGİYEVA,
fotolar
C.CƏFƏROVUNDUR,
"Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyənin təhlükəsizlik qüvvələri PKK üçün nəzərdə tutulan 2 milyon dollara qədər vəsaiti ələ keçirib

Türkiyənin təhlükəsizlik qüvvələri Suriyanın cənubunda PKK terror təşkilatına qarşı xüsusi antiterror əməliyyatı keçirib.

Ölde edilən keşfiyyat məlumatları əsasında PKK üçün toplanmış təxminən 2 milyon ABŞ dolları məbələğində vəsait terror təşkilatının məsulularına verilərək ələ keçirilib. Çobanbəy bölgəsində sözügedən vəsaiti verən və alanlar daxil olmaqla üç nəfər saxlanılıb.

Hazırda pulun necə, hansı yollarla əldə olunmasına dair məlumat yoxdur.

Belarus və Rusiya birgə hərbi təlim keçirəcək

Belarus və Rusiya iki birgə hərbi təlim keçirəcək.

Birgə hərbi təlimlərin Martin 9-dan 20-dək Rusyanın Polivno, Martin 15-dən 20-dək isə Belarusun Osipovskiy poligonlarında keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Rusiyada keçiriləcək birgə hərbi təlimdə 400-dən çox hərbçi və 100 hərbi texnika, o cümlədən iki Mi-24 və altı Mi-8AMTŞ vertolyotları iştirak edəcək.

Belarus ərazisində keçirilən birgə hərbi təlimdə də eyni sayıda canlı qüvvə və hərbi texnika cəlb ediləcək.

Səudiyyə Ərəbistanının neft təsislərinə PUA-larla hücum edilib

Səudiyyə Ərəbistanının Energetika Nazirliyinin Martin 7-də "Aramco" şirkətinin Ras Tanura limanındaki və Dharhan ərazisindəki neft təsislərinə dənizdən PUA-larla hücum edildiyi barədə xəberi təsdiqləyib.

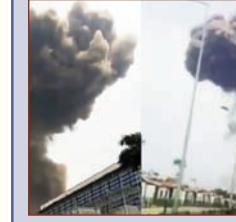
Nazirlik Yeməndəki Hutsi qiyamçılarının hücumları neticəsində insan teləfatı və neft anbarlarında zərərin olmadığını bəyan edib. Kraliçənin Müdafiə Nazirliyi bazar günü 12 ədəd PUA və 2 ballistik raketi zərərsizləşdirildiyi barədə məlumat yayıb.

Səudiyyə Ərəbistanı bu hücumları global iq-tisadiyyatda və neft bazarına qarşı təxribat adlandırdı.

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və Körəz ölkələri neft təsislərinə növbəti təxribatı qıyanan bəyanatlar verib.

2019-cu ilin sentyabrında "Aramco" şirkətinin Əbqaq neft təsislərinə və Hicret Xuraiq yataqlarına raket hücumları neticəsində 5,7 milyon barrel xam neftin, yaxud Səudiyyə Ərəbistanının gündəlik hasilatının 50 faizi dayandırılmışdı.

Ekvatorial Qvineyada partlayış qurbanlarının sayı 30 nəfərə çatıb

Ekvatorial Qvineyada hərbi bazada silsilə partlayışlar neticəsində helak olanların sayı 30 nəfərə çatıb, 500-dən çox insan yaralanıb.

Dağıntılar altından da ha 13 nəfərin cəsidi çıxarılib. Axtarış-xilasetmə eməliyyatları davam etdirilir.

Güclü partlayışlar bazar günü ölkənin şimal-qərbindəki Bata şəhərində baş verib. Nəticədə ərazidəki bütün yaşayış binaları dağılıb və zədələnib. Ölkə Prezidentinin sözlerinə görə, faciye hərbçilərinin səhələkarlığı və fermerlərin biganeliyi səbəb olub. Belə ki, yandırılan ocağın alovu hərbi anbarlara sıçrayıb.

AZERTAC-in materialları əsasında

Sevgi dolu ürəklər, nəvəzisli əllər...

"N" hərbi hissəsində olarkən camaşırxana ilə yaxından tanış olduq. Burada çalışanların əksəriyyəti qadınlardır. Onlar hərbçilərimizə qayğı göstərməkdən qürur duyurlar. Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu çavuş Şahmar İzanovla camaşırxanaya daxil olduqda hər kəs üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirirdi. Qadınlardan bəziləri camaşırxanaya daxil olan camaşırları, dəsmalları çeşidləyir, bəziləri onları yuyur, bəziləri yuyulmuş məhsulları qurudur və ütü qurğusuna yönləndirir. Bir an olsun belə iş dayanır. Qurğu və avadanlıqların ritmik səsi dalga-dalğa ətrafa yayılır.

Cavuş Şahmar İzanov bildirdi ki, kollektivimizdə çalışan qadınlar, bir qayda olaraq, bütün diqqəti göründürkər işin keyfiyyətinə yönəldirlər. "Müntəzəm olaraq hərbi hissə və birləşmələrdən camaşırılar qəbul olunur. Çalışırıq ki, qəbul olunan camaşırılar, dəsmalları və başqa zəruri əşyaları vaxtında və yüksək səviyədə yuyub hazırlayıq. Camaşırxana en müasir qurğu və avadanlıqlarla təmin olunub. Avadanlıqlardan bacarıqla istifadə edərək işimizi həm sürətlə, həm də keyfiyyətlə aparırıq. İşlərimiz əsasən dörd mərhələdən ibarətdir. Əvvəlcə daxil olan camaşırılar çeşidlənir, yuyulur, qurudulur və sonda səliqə ilə ütülənərək hərbi hissələrə qaytarılır. Onların işi, sözün həqiqi mənasında, könül açır, göz oxşayır. Əməkdaşlar işlərinə məsu-

liyətələ, ən əsası isə sevgi və məhəbbətlə yanaşırlar. Onlar yaxşı bilirlər ki, keyfiyyətli işləri ilə Vətənin xidmətində olan zabit və əsgərlərə qayğı göstərirler, onların rahatlığını temin edirlər. Bütün bu amillər işçilərimizə əlavə stimul verir".

Yuyucu-sixici operatorlar Şəfəq Salahova, Südabə Hacıyeva, qurudular Zülfüyyə İbrahimova, Elmira Dadaşova, ütleyicilər Xalidə Nəsimova, Kənül Əhmədova, çeşidləyicilər Ruhiyə Hacıyeva, Seydərə Nəcəfova, İlhamə Ağayeva, dərzi Afaq Qasimova və başqaları da səhbətimizə qoşuldular.

- Oğlum, müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Kamil Salahov da bu hərbi hissədə xidmət edirdi, - deyə Şəfəq Salahova sözə başaldı. - Vətən mühərribəsi başlayanda oğ-

lum Kamil də könüllü olaraq döyüşlərə yollandı. Ermənilərə qarşı hüner və cəsarətle vuruşdu. Təessüflərə olsun ki, övladım Suqovuşan qəsəbəsi uğrunda gedən döyüşlərde şəhid oldu. Oğlumun ölümü məni çox sarsıldı. Ana üçün övlad itirmək ağır dərddir. Təskinliyimi yalnız onda tapıram ki, Kamil Qarabağ uğrunda, ərazi bütövlüyüümüz naminə şəhid olub. Döyüslərdə göstərdiyi igidiyyət və qəhrəmanlığı görə ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Suqovuşanın azad olunmasına görə" medallarına layiq görüllər. Həyat yoldaşım Mətləb Salahov da birinci Qarabağ mühərribəsinin iştirakçısı olub. Oğlum da atası kimi igid, qəhrəman idi. Əsgərlərə öz ballam kimi baxıram. Onlara xidmət etdiyimə görə çox qururluyam.

- Yurdumuzu qoruyan oğullar üçün çalışmaqdan zövq alırıq, - deyə Xalidə Nəsimova səhbətimizə qoşuldu. - Camaşırıları, dəsmalları və başqa əşyaları yuyub ütuledikcə fikirləşirik ki, bunlardan zabit və əsgərlərimiz istifadə edəcəklər. Onda daha diqqətə, daha mesuliyyətə işləyirik. Buna görə də biz həmişə hərbçilərimizdən xoş sözərək eşidirik.

Doğrudan da, bu zəhmətkeş qadınlardan gördükleri işlər xoş sözərək layiqdir. Görüşümüz 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü ərəfəsində təsadüf etdiyindən xanımları və onların sırasında bütün ana və bacılarını tebrik edir, onlara cansaqlığı, işlərində müvəfəqiyyətlər arzulayırıq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan Ordusu"

İdman

Cüdo üzrə Azərbaycan millisi "Böyük dəbilqə" turnirini iki bürünc medalla başa vurub

Özbəkistanın paytaxtı Daşkənddə keçirilən cudo üzrə "Böyük dəbilqə" turniri başa çatıb.

Turnirin sonuncu günündə üç cudoçumuz mübarizə aparıb. Komandamızın üzvü Memmedeli Mehdiyev (90 kq) ilk görüşdə Erlan Şerov (Qırğızistən), daha sonra böyük britaniyalı Maks Stüart və estoniyalı Klen Kalyualide qalib gələrək yarıfinala vəsiqə qazansa da, final uğrunda mübarizədə yerli idmançı Dovlat Bobonova məğlub olub. Idmançımız bürünc medal uğrunda görüşdə Özbəkistanın digər təmsilçisi Şermuxammad Jandreyev ilə qarşılaşmanı qələbə ilə başa vuraraq üçüncü yeri tutub.

Diger cudoçumuz Uşangi Kokauri (+100 kq yuxarı) də turnire qələbə ilə başlayıb. Cudoçumuz əvvəlcə italiyalı Vincentso Darko, daha sonra rusiyalı Anton Krivobokov və dördübər finalda finlandiyalı Marti Pymalayneni məğlub edib. Yarışmalarda yaponiyalı Kokoro Kageyreyə uduzan idmançımız üçüncü yer uğrunda qarşılaşmadı Cənubi Koreya təmsilçisi Kim Minconq ilə də bəcarmayıb ve turniri medalsız başa vurub.

Komandamızın digər üzvü Aslan Mirzəyev (100 kq) isə ilk qarşılaşmada Otqonbatar Xlaq-vasurenə (Monqolustan) məğlub olub.

Bələliklə, turnire 12 idmançı ilə qatılan Azərbaycan komandası yekunda 2 bürünc medal qazanıb. Ötən gün Rüstəm Orucov (73 kq) da millimizin aktivinə bürünc medal yazdırıb. Bu nəticə ilə komandamız 14-cü pillədə qərarlaşıb.

Turnirdə ən yüksək nəticəni Yaponiya (9 qızıl, 1 gümüş, 1 bürünc) komandası göstərib. Monqolustan (2 qızıl, 2 gümüş, 1 bürünc) və Cənubi Koreya (1 qızıl, 1 gümüş, 4 bürünc) sonrakı pillələrdə qərarlaşıblar. Hərəye 1 bürünc medal qazanan Rusiya, Fransa kimi cudo ölkələri ilk 15-liyə düşə bilməyiblər.

Tokio Olimpiadmasına lisenziya xarakteri daşıyan bu nüfuzlu turnirdə dünyanın 71 ölkəsindən 500-ə yaxın cudoçu mübarizə aparıb.

Azərbaycan təmsilçisi atletika üzrə Qış Avropa çempionatında ikinci yeri tutub

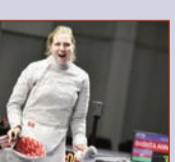

Azərbaycan atleti Aleksi Kopello Polşanın Torun şəhərində keçirilən Qış Avropa çempionatında gümüş medal qazanıb.

Təmsilçimiz üçtəkanla tullanma yarısında 17,04 metrlik nəticə göstərib. Bununla da o, mövsüm ərzində özünün en yaxşı nəticəsinə imza atıb.

Bu yarışda qızıl medala Portuqaliyanı təmsil edən kubalı Pedro Pablo Piçardo nail olub. O, 17,30 metrlik göstərici ilə bütün rəqiblərini qabaqlayıb. Almaniyalı Maks Heb isə 17,01 metr nəticə ilə bürünc medala layiq görülləb.

Azərbaycanlı qılıncçılardan ən güclü 64 qadın sablyacının siyahısında yer alıblar

Beynəlxalq Qılıncçılardan Federasiyası (FIE) dünyanın ən güclü 64 qadın sablyacısının siyahısını açıqlayıb.

Siyahida milli komandamızın üzvü Səbinə Kerimova və Anna Başa da yer alıblar.

Qeyd edək ki, A.Başa cari ildə Rusiyanın Novoqorsk şəhərindəki İlqar Məmmədov adına Qılıncçılardan Mərkəzdə keçirilən sablyacılardan ümumrusiya açıq turnirində qızıl medal qazanıb.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Baş leytenant Seyidov Adəm Mirəhməd oğluna verilmiş zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

MPT-76 avtomat silahı Türkiyənin Mexanika və Kimya Sənayesi Korporasiyası tərəfindən Kirikkale silah zavodunda istehsal olunub və piyadaların tüfəngə olan ehtiyacını təmin etmək üçün nəzərdə tutulub.

2009-cu ildə silah zavodu tərəfindən MPT-76 tüfənginin layihəsi işinə başlanılıb. Türkiye mühəndis və mütəxəssislərinin səyi nəticəsində "piyadalar üçün milli tüfəng"in layihəsi üzərində işlər 2014-cü ilin mayında başa çatıb. Mütəxəssislər bu silahı G-3 kimi effektli, Kalaşnikov kimi davamlı və M-16 kimi praktiki silah olaraq

xarakterizə ediblər. MPT-76 tüfənginin 50-yə qədər sınağı həyata keçirilib. Tüfəngin sınağı zamanı bir milyondan artıq patrondan istifadə edilib. Tüfəng teleskopik qundaqla təchiz edilib. MPT-76 tüfəngində gecəgörme nişançığı və digər əlavə hissələr də quşasdırmaq olar. Bu silahda bütün atıcı silahlarda istifadə edilən AR15 tipli me-

Hərbi texnikalar, silahlar

MPT-76 avtomat silahı

xanımdan istifadə edilir. MPT-76 tüfənginin zərbəburaxıcı mexanizmi silahdan tek-tək və avtomatik olaraq atış açmağa imkan verir.

7,62x51 mm-lıq MPT-76 tüfənginin uzunluğu 1000 mm, bağlanmış halda isə 900 mm, çəkisi 4,18 kiloq-

ram, effektli atış uzaqlığı 600 metr, atış tempı dəqiqədə 700 atış təşkil edir. Güllənin ilkin süreti saniyyədə 800 metr və silahın lüləsinin uzunluğu 406,4 millimetrdir.

Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"